

ально-економічну проблему, а тому мають бути передбачені конкретні соціальні та економічні результати її впровадження, а також раціональне обґрунтування потреби в коштах. Наприклад, Світовий банк у 2018 році забезпечив грантами українських новаторів на суму 781,38 млн дол. Та зареєстрував 2107 патентних заявок [3].

Фінансування інноваційних ініціатив молоді в Україні тільки починає розвиватися, тому доцільним є комплексний підхід до відповідної діяльності. Вибір джерела фінансування слід робити дуже ретельно, оскільки від цього залежить можливість реалізації інноваційної ініціативи з бажаним результатом та перспективами її розвитку. Молоді важливо завчасно розглянути переваги, недоліки та можливе поєднання різноманітних джерел для досягнення їхньої гнучкості та адаптивності до вимог ринку.

Джерела та література

1. Джерела фінансування інноваційної діяльності підприємств в Україні. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/9_ukr/77.pdf
2. Проблеми та перспективи розвитку інноваційної діяльності в Україні. URL: <https://knute.edu.ua/file/ODc0Mw==/53ec8a30e688165ab46cb806c8831614.pdf>
3. Світовий банк. URL: <https://data.worldbank.org/indicator/BX.GRT.EXTA.CD.WD?end=2018&locations=UA&start=1991&view=chart>

Гідія Н. – студент гр. ЕП- 63 М;
Бортнік С. – к. е. н., доцент кафедри підприємництва та маркетингу
 Волинський національний університет імені Лесі Українки
 м. Луцьк, Україна

Сутність технологічного оновлення підприємств та його інвестиційне забезпечення

Неухильне посилення рівня інформатизації економічних відносин, загострена конкурентна боротьба за ринки збуту є чинниками, які вимагають від суб'єктів господарювання реалізації організаційних та технологічних змін, під впливом яких процеси виробництва будуть оптимізовані, а продукція більш конкурентоспроможною. Продуктивність обладнання, його енергомісткість, надійність, безпечність використання, екологічність є якісно-продуктивними характеристиками, які визначають конкурентоспроможність підприємства.

Проблемам технічного переозброєння, технічного оновлення і модернізації виробництва у науковій літературі приділено значну увагу. Цим питанням присвячені праці О. Кушніренка, В. Онищенко, О. Амоші, В. Борисова, Ю. Іванова. Однак, незважаючи на значні досягнення в теорії та практиці інвестиційного забезпечення технологічного оновлення підприємств, є частина питань, які залишаються актуальними й сьогодні. Зокрема, недостатньо дослідженими залишились методи оцінювання інвестиційного забезпечення технологічного оновлення підприємств, способи вибору найкращого проекту інвестиційного забезпечення, фактори, які впливають на технологічне оновлення підприємств.

Якщо розглянути сутність поняття, то технологічне оновлення є сукупністю процесів покращення якісних та кількісних характеристик продукції зумовлених зміною сировини, матеріалів, обладнання або послідовності здійснення технологічних операцій. При цьому традиційною формою технологічного оновлення підприємства науковці і підприємці вважають модернізацію виробництва, але практикою доведено, що технологічне оновлення у формах технічного переозброєння і технічного оновлення також може привести до зростання конкуренто-

спроможності продукції підприємства за умови, що воно стосується основних технологічних процесів. Так, продуктивність (потужність) технологічного обладнання – це здатність обладнання виробляти певний обсяг продукції за одиницю часу [1]. Цей показник технологічного обладнання тісно пов'язаний із основними операційними і допоміжними витратами часу та енергії на використання і обслуговування обладнання. Із зростанням продуктивності обладнання зменшуються витрати часу і енергії, які припадають на одиницю виготовленої продукції. Енергомісткість вказує на обсяг витрат енергії, витраченої на одиницю виготовленої продукції [2]. Однак більшість вітчизняних підприємств характеризуються дуже високим рівнем енергомісткості виробництва, що суттєво знижує конкурентоспроможність їхньої продукції. При цьому практикою багатьох відомих іноземних компаній доведено, що заміна старого технологічного обладнання на нове, яке є більш продуктивним і менш енергомістким забезпечує суттєву економію на витратах виробництва і суттєво сприяє зміцненню конкурентних позицій підприємств.

Повне технічне переозброєння полягає у заміні старого обладнання повністю новим, більш якісним і довговічним [3, 55]. Звичайно, для підприємств найбільш привабливим є повне технічне переозброєння, оскільки при його проведенні покращуються технічні та економічні показники. Проте, не всі підприємства можуть використовувати відповідний вид переозброєння через недостатній рівень забезпеченості інвестиційними ресурсами. Через недостатність інвестиційних ресурсів підприємства вдаються до вибіркової заміни обладнання або до його капітального ремонту. У такій ситуації виробничі потужності підприємств не зростають, що унеможливорює підвищення ефективності виробництва.

Можливість підприємств проводити технологічне оновлення безпосередньо залежить від їх інвестиційного забезпечення, а також інвестиційної привабливості, в тому числі кредитороспроможності. Тому, інвестування у технологічне оновлення виробництва є необхідним процесом, який дає змогу підприємствам вийти на новий рівень розвитку. У сучасних ринкових умовах інвестиції найбільш необхідні для проведення технологічного оновлення на інноваційній основі.

З огляду на те, що в умовах ринку ресурси завжди обмежені, а вимоги до якості готової продукції та її асортименту постійно зростають, то очевидно, що оновлюваність технологій є тією умовою об'єктивної дійсності, невиконання якої неминуче призводить до неконкурентоспроможності, а, як наслідок, і до банкрутства підприємств [2]. Технологічне оновлення підприємства вимагає певних капітальних і поточних витрат, які за економічною сутністю є інвестиційними, що необхідні для придбання і монтування нового обладнання, реконструкції виробничих приміщень, встановлення і запуск в роботу технологічних ліній і агрегатів. Враховуючи це, під час формування рішення про технологічне оновлення підприємства слід виконати два важливих аналітичних завдання – оцінити потребу підприємства у інвестиційних ресурсах та оцінити фактичний рівень інвестиційного забезпечення підприємства. Отже, виробничому процесу повинно передувати інвестування, яке відбувається тоді, коли виробництво, як об'єкт інвестування характеризується глибоким аналізом перспектив забезпечення його економічної ефективності.

Отже, технологічне оновлення підприємств супроводжується комплексом інженерно-технологічних та організаційних змін, реалізація яких неминуче пов'язана із певними капітальними і поточними витратами. Рішення щодо технологічного оновлення підприємств мають інвестиційний характер, тобто раціональність їх реалізації вимірюється рівнем ефективності вкладення коштів в об'єкти інвестиційної діяльності. З огляду на викладене, процеси інвестиційного забезпечення технологічного оновлення підприємств повинні бути виваженими і економічно виправданими, ефективними з точки зору витрат ресурсів, часу й кінцевих результатів.

Джерела та література

1. Бортнік С. М. Удосконалення державної інвестиційної політики в сфері розбудови транспортної інфраструктури України. *Економічний форум: науковий журнал*. Луцьк: ЛНТУ, 2020. № 2. С. 18–27.
2. Балан О. С. Прийняття інвестиційних рішень в інвестиційному менеджменті: монографія. Донецьк: Ноулідж, 2013. 371 с.